

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Ötásobos petitóért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint az előzőtől több
szóval: minden sorra 1 leg-
olcsóbb árért:
Bélyegdíj: minden bejuttatásért hűlő
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény ö-
táshón sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentelenül beküldött hár-
szálakat nem tartjuk tekintetbe. — Ugy-
sintén kéziratos sem adjunk vissza.

Előfizetési árak:

Itlyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. 1/2 évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 — — — — — Egyre szám 10 — —
Előfizetési pénz: minden közlemény:
Főpénz, Vesséy-ház földszini
a szerkesztőségbe bérmentesen küldendők.
Előfizetési helyben:
Telegr. K. Lajos könyvtárak-
désében a szerkesztőségnek — Együtt
a postahivatalok útján.

Egy jóslat, mely beteljesült.

A csodatételek időszaka lejárt, a szellemélet sötét éjszakáját nappali fényre változtatta át a tudománylogó fátyla. Már ma hasztalan esküdne egy újabbkori Mózes, hogy neki isten égő bokrokban jelent meg, hogy előtte fel-lebentse a jövő útjainak fátyolát, nem találna hívőkre, legfeljebb szánó mosoly kísérné a szent rajongót hálátlan ámitásainak közepette.

Ezek helyett korunkban hatalmas szellemek emelkednek ki a népek millióinak köréből, a kiknek langoló lelkük bevilágítja a jövő sötét homályába, látni képesek, képesek előre megjósolni több egymás után következő évek eseményeit, oly szigorú hűséggel, mikép a jóslat és bevégzett tények között, hajszalnyi eltérés sem mutatkozik.

A külföldi számkivetésben, csaknem halottias némaságban busongó nagy hazánkiát, Kossuth Lajost találjuk mi, ily látnoki tehetséggel, mélyen behatólni tudó láng elmével felruházottnak, midőn a távolból megszólaltatta őt szívének fájdalma, azon alkalomból, midőn 1867-ben, már megcsókálta a hazaváltó történt vészes járatát, s régi barátjához egykori minisztertársához, Deák Ferenczhez intézett nyílt levelet. Hogy pedig alkalma legyen az olvasóközönségnek 9 év lefolyása után megint látni, hogy kinek volt és van igaza, alkalmat vettünk magunknak az érintett levelet újból közölni, mely ekként hangzik:

Páris, május 22-kén 1867.

Barátom!

Engedd meg e megszólítást azon múlt emlékek nevében, mely a hosszú számkivetés keservei, a hazafi bánat és családi bu minden sulya alatt előttem mindig szent maradt. Mi nemcsak elvrokonok, de barátok is valánk, a szó nevesebb értelmében, férfi korunk szűz szakán keresztül, midőn még egy irányban haladtunk a hazafi kötelesség ösvényén.

Együtt állítottuk őt a nemzet jogai mellett az 1848 diki válság előestéjén, midőn mint miniszter-társak közegyetértésel megkötveztük a bécsi udvartól s kormánytól, hogy „házi törvényes önállóság és szabadság minden tekintetben, a pénz és hadügyek önálló, független és minden idegen avatkozástól ment kormányzatát is világosan odaérvete, nyíltan elismerve és megóvva legyen.”

Es együtt íztünk meg e jogszertü követelés folytán a bécsi kormányt, hogy: „az ös-tes nemzetet egyetértéssel változtatni el vagyunk határozva, a magyar nemzetnek önállóságát semmi áron egy hajszalnyit sem engedni, s a szövetséges barátságát hasonló barátsággal, ellen-egyekedéssel jogszertü visszatárlással felelni.”

A percz csakhamar elkövetkezett, midőn választásunk kellett, ha beváltuk-e a jogszertü választásunk változatlanul nyilatkozottat határozatát, vagy vétketlenül fogadjuk a halálös csapást, mit az önkényi hazánki nemzeti s állami életre ért.

Te, mert nem bíztál nemzetünk erejében, a visszavonulást választottad.

En azok soraihoz állottam, kik istenbe, jogaikba, s önmagukba bizva, az ellenséges megtámadásra jogszertü visszatárlással feleltek, miként ezt együtt a nemzet nevében, a hatalomnak megígértél.

Nem dicsőletlen a lap, melyet a magyar nemzet ez elhatározás folytán a történelem könyvébe írtatott. S habár egy idegen nagyhatalom jogtaln fegyverrelnek sulya alatt sikerült is az árulásnak nemzetünk önállóságát megrendíteni, s a megrendítést önállóságunk karját elszívbászni; — a hősieséget, melylyel jogait védték, csodálatlalt kísérte a világ; nem érdemelt bucsóállást rokonszenvennel adózott, s nemzetünk életrelvalóságának amaz örös revalotója, — melynél a sikerhez csak egy kisze több kitartás hiányzott — annyit mindenesetre eredményezte, hogy egy hatalom politikájában, mint a népek szemében, a magyar nemzet meg bukásában is, azon öncélú eleterős tényezők közé lón sorolva, melyekkel az európai történelem progressusában számolni lehet, számolni kell, s melyeknek a történelem logikája jóvendőt ígér, hacsak a történelem önálló tényezői sorából öngyilkos kézzel maguk-magukat ki nem törlik.

Nagy vívmány ez barátom, melyet feladni bűn! S a nemzet, mely oly körülmények közt is képes volt az állást kivívni, annyit leg-
alább megérdemel, hogy önállóságának megvé-
dése s jogainak valósisága körül, ereje iránt ne essenek kétségbe vezérei.

A mint akkor e válság perczében elváltak utaink, elválva maradtak tizenkilenc hoszsú éven át mind e mai napig.

Nekem a hontalan bucsóság jutott osztályrészemül; — nekem a nemzet tisztelétől, s a tényező elemek többségének bizalmától környezett vezéri szerep. De jutottak e vezéri szereppel osztályrészedül nagy kötelességek is, és ropant felelőség.

Elvált utainkon kiindulási pontunk s utunk iránya különbözik, csaknem — mondhatnám — ellenkezik.

De nem mondhatod, hogy utadban állot-

tam; nem mondhatod, hogy nehézségeket iparkodtam előbbé görδίteni, vagy számvetétsidet megzavarni.

Azonban hazafi vagyok, nemzetem sorsa szívemen fekszik. S ez érdekeltségem, e kötelességem fogva szemmel kísértem folyását polgári működésedet, reménylye néha, aggdóva sokszor, figyelemmel mindig — de nem szólottam.

Most szólók, és hozzád, és nyíltan szólók, mert úgy látom — az évek és szenvedések terhe alatt meghiggadt ítélet tekintetével látom úgy, hogy nem zárták a jogfelfedlősi sikamlós meredélyén veszélybe, többé mint veszélybe, halálba sodortatik.

Midőn 1861-iki felirataidat olvasám, melyek nevedre anyni dicsőfényt özönöltek, megnyugtatót kerestem s találtam a gondolatban, hogy a nemzet önállóságát s alkotmányos jogaitól, miket nem kevés férfiasággal mint bölcsestéggel világosságba helyezel, nem fogsz engedni egy hajszalnyit is semmi áron.

Mert olyanok ismertelek, kik mérsékelttel szab határt kívánalmának, komolyan megfontoltj: a mit követel; de a joghoz, melyet ily megfontolva követel, tántoríthatlanul ragaszkodók.

Engem — ki bizonyos kapcsolatokban az ellentétkeket kiengesztelheteknek itelem, nem elégtett ki a határ, melyet kitűztél; de tudtam fogni, hogy ha nemzetünk vézeledet alatt békés uton eljü: azon határhoz, lesz csak többlet nagy szenvedések árán, nem merényleni: ha pedig el nem jut, nyitva maradónak hittam a tért a jóvendő számára, mert nem lesz semmi jog feláldozva. — Pedig magad mondád, s helyesen mondad: hogy a jogot, melyet az erőszak éiveszen, vissza lehet szerezni, s veszve csak az van, a miről a nemzet magá lemondott.

Nem vélek hibázni, midőn állítom, hogy azon nagy, azon példátlan befolyás, melyet a nemzet határozataira gyakorolsz, azon álláspontot követezése, melyet 1861-ben választottál. S nem vélek hibázni, midőn állítom, hogy a ropant erkölcsi hatalomnak, mely kezében van, kulcsa abban fekszik, hogy a romlatlan nép ösztönözésére tegéd, a nemzeti jogok békés uton visszazszerzésének terén vezetél, még mindig az 1861-iki jogállapon jól állni.

Pedig már régen nem állsz ott. A jogvisszaszerzés álláspontjáról a jogfelfedlősi sikamlós terére jutottál, s mert minden álláspontnak meg van a maga körülményeinek, és téren anyira látom vive a dolgokat, hogy mely fájdalommal kell kérédenem, mi marad meg feladni való a nemzet önállóságából; mi marad meg feladni való mindazon jogokból, melyek az alkotmányos állami élet lényegét s bízostikeit képezik, s melyek hazánk sajátálagos helyzetében meg sokkal nagyobb becseslőnek, mint oly országokban birtatnának, melyeknek fejedelme nem más országoknak is ur lkódója, melyek tehát nincsenek azon veszélynek kitéve, hogy idegen érdekeknek esz közeeivé sulyesztessenek?

Epen most látom a hírlapokból a miniszterium által folyó hó 18-kán előterjesztett hat törvényjavasatot.

Végig futom elmében az ezen javaslatok elszeje által törvényesítendő közbizonyi munkálatot, mely hazánkat állami állásából kétségtelenül kivetkőzteti, az osztrák birodalommal egy állambizonyított összeforrásztja.

Számot adok magamnak a többi öt törvényjavaslat horderejéről. Es látom, az ezen irányban nézeteidet képviselő magyar lapokban, azon agítatóit, mely a megyei institúciónak hazánk ezen utó só remény horognyának emállásztására, ország-politikai s alkotmányöri-állásából kivetkőztetésére, es pusztá adminisztratívonalis burreaukká sulyesztésére irányoztatik.

Mindezeket látva és megfontolva, okom van kérdezeni: minő lényeges állami jog, minő alkotmányos bízostike marad még fenn, melylyel nemzetünk magát az áldozatókérnt nem mondóm vizsgáthatná, hanem legalább mystifikálhatná, hogy még mindig nemzet, még mindig alkotmányos?

A magyar hadsereg az osztrák birodalmi hadsereg kiegészítő részévé decretáltatik, s annak nemcsak szervezete vezényelte, de megalkalmazása is a magyar miniszteri felelőség alul elvonatik, és a magyar országgyűlésnek nem felelős birodalmi kormány rendelkezése alá bocsátatik.

A hadiköltségvetés megvizsgálásának s megszavazásának joga a magyar országgyűléstől elvonatik s a birodalommal közös delegációra ruháztatik át, s így idegen avatkozásnak szavazásának, határozásának vetetik alá.

Ezáltal elveszti nemzetünk az alkotmányos állami élet legfőbb le-praktikusabb élet, bízostikeit. Elveszti azon tehetőségét, hogy a népkre anyni szerszeségével készítható háború jogot saját nemzeti érdekei szempontjáról önállóság fekézhessen, vagy a nemzetközi viszonyokat ellenőrzhesse.

A közbizonyi munkáltnak egyeb, nem csak a nemzet állami életére s önállósága, de még anyagi felvirágozhatására is sérelmes intézkedéseit nem is említvte, maga ezen két tény elég arra, miszerint tagadni ne leheszen, hogy Magyarország mindazon magasabb attributumokból kivetkőztetik, melyek egy országának állami tyust adnak; hogy a legfontosabb ügyekben idegen avatkozástól menten önállóság nem intézkedhetve idegen érdekek vonatkoztára akasztatik, hogy a nagyon alárendelt szerepre kárhoztatott magyar miniszterium többé teljességgel nem független, s hogy ezen jogfelfedlősi mellett a magyar országgyűlés alig lehet egyeb, mint egy megszorított meggyegylés.

Ezek anyira világos — és semmi legis-ticus okoskodás által el nem vitatható tények, hogy sérteni vélnék, ha csak fel is tenném, hogy a te éret bölcsestéggel és hazafi érzeted magának ezen jogfelfedlősi hordereje iránt illúziót csinál.

Hanem te — fájdalom nem bízol a nemzet erejében, s azzal vigasztalva magadat, hogy az élet és a körülmények enyhíteni fogják a következményeket, elfogadod a jogfelfedlősi dozsákat, miszerint megmentsed a mit megmenthetők vélsz, mert politikád tengelye a körül forog, hogy „el kell fogadni a mi kivithető, miután többet elérni nem lehet.”

De épen ez az, a mi ellen úgy a jog, mint a politika nevében tiltakoznom kell. Ily szempontból vetni kockát a nemzet sorsa felett hiba is, de nem is szabad.

ezzen institúció eszméjében valami, a mi fékl szolgálhat a hatalomnak, hogy ne merje tuife-szteni az önkénygyé fajulás hurját. S mert ez van benne, a miniszterium a nemzetiséget el akarja törölni.

En nem gondolom, hogy az országgyűlésnek missiói közé tartozzék a hatalom útjából az önkénygyé fajulás akadályait elhárítgatni. — Bízostikeokra nem a hatalomnak van szükség, hanem a népnek; s én nem gondolom, hogy az általános katonai köteleztség, kapcsolatban a miniszteri felelőség alul elvont rendekezés hatalmával, bízostikei dolgában a nemzetiségi institúcióit meőlhözhető tenné.

A törvény némi politikai jogokat ruházott a határovidéki lakosságra. A miniszterium — a helyett hogy a mint jogszertü is, tanácsos is volna, e jogokat kifejezetten, korunk irányának derisítőjára elterülitni indítványozza. Es ezt ép akkor, midőn Horvátszág, melylyei a kiegyezkedés anyira kívánatos, a határovidéki politikai állásának bízostikeit még az inaugurale diploma feltételei közé is itगतandónak véli!

Átalaban a miniszterium által előterjesztett törvényjavaslatok anyira ellenkeznek Magyarország állami életfeltételeivel; anyira öszszvetkőznek azon politikai iránynyal, melyhez nemzetünk negyvedfélszázadon át jó s bal-szerencsében, mindig tántoríthatatlanul ragaszkodott, s melylyei búségének köszönheti nemzetünk, hogy még van; anyira ellentétben állnak a kornak, melyben élünk, irányával, az európai conjuncturák sugalmával; horderejében anyira veszélyesek, s anyira nincsenek motívával sem a szükség, sem a kénytelen-ég, sem az osztrák uralkodó híz helyzete, sem a legegyszerűbb politikai számtan kívánalmi által, miszerint nem győzőnek eléggé bámulni, hogy akadtak miniszterium, mely ez előterjesztés felelőségét el meri vállalni, — ha minden oda nem mutatna, hogy a te egyetértésedről, s általad az országgyűlési többség támogatásáról magá eleve bízostikátnak tudja.

Lassan-lassan telebb a fátyol a Bécs-cseli alkudozások titkáról. — Ugy látszik — mindez már kicsinált dolog, s az országgyűlés csak arra van hivatat, hogy a bevégzett tényt regisztrálja.

De én e tényben a nemzet halálát látom; s mert ezt látom, kötelességemnek tartom, megörnti halgatásomat, nem a végett, hogy vitakozzam; hanem hogy isten, a haza, s az utókor nevében esedekeivel felszólítsalak: Nézz körül magas államférfiúi tekintettel, fontold meg a maradandó következeseket, melyek felvezeted a hazát, melynek élni kellene, midőn a mi eszontjaink már rég elporlottak; a Hazát, melyben nemcsak a jelen ropogó perczét, de a változhatlan multat, s a közeleji jóvét is szerzetünk kell. — Ne vídd azon pontra a nemzetet, melyről többé a jövőknek nem lehet mestere!

Megöszöltem a tapasztalásokban gazdag szenvedések iskolájában, az évek sulya, s a bu és bánat alatt. Nem személyes érdek, nem ingerültség, nem fontoskodási viszketező szóiból életem. — Nekem személyemre nézve nincs semmi váoni, nincs semmi kívánni válam, sem a nemzettel, sem az étellett. De keblemben fiatal erlyely el s fog élni halálomig a kötelesség érzete hazám iránt.

E kötelesség érzet ösztönzött e felszólálsomra. Bocsásd meg azt a kutfó kedvéért, melyből eredett.

Ha a siker megnyugvasát nem víbnetnem magammal sírómba; hadd víhessem magammal legalább a reményt — hazám jóvendője iránt.

Ne vezed hazánkat oly áldozatokra, melyek még e reménytel is megfosztanának!

Tudom, hogy a Cassandrák szerepe hálylátlan szerep. De a fontold meg, hogy Cassandráknak igaza volt!

Kossuth Lajos.

— Király ö felsége — mint a „K. N.” értesül — a jóvó hó-án körútát fog tenni az ársvított sujtott vidékeken. Ö felsége kíséretében lesznek József főherczeg, Tisza miniszter-elnök és Pécsi Tamás közeledési miniszter.

— A kereskedelem-politikai és a bank-ügyi tárgyalások a „B. C.” híre szerint, e hó 27—28-án fognak folytatottatni.

— A keleti marhavész állásáról márczius 1-ig terjedő hivatalos jelentések szerint Magyarország „ugyszintén” Horvát-Szlavonország területé vezmentes. A Határovidéken: a brodi kerület Varos községében, továbbá a gradiskai kerület egy és a slunai kerület két községében uralg.

— A dunai vaskapu-szoros szabályozása ügyében a már négy év óta folyó tárgyalások — mint a „P. L.”-nak írják — végre gr. Zichy konstantinápolyi nagykövetség eryéies felépése folytán, — befejeztettek. Az erről szóló egyezmény már alá is van írva, s így a magyar kereskedelem egyik nagy öhája, melynek teljesítésére halhatatlan Szechenyinek már 40 évvel ezelőtt törekedett, végre csakmágyar befog teljesedni.

— Cassandra Priamus leánya, ki Helena spártai királynakán Páris trójai királyi által történt elragadtatás alkalmából Trója elpusztulását megősošta; — mely jóvendőisébe — bár annak hitel semki nem adott — beteljesült.

Keleti ügyek.

Andrássy gróf reformjavaslata, mely oly nagy zajt csapott annak idejében úgy a bel-mint a külföldi sajtóban, nemcsak nem felelt, s előre láthatólag a fenforgó jelek szerint nem is fog megfelelni a hozzákötött várakozásoknak, hanem csak növelte a bajt. A keresztény lázadó ugmis nem hisznek többé a töröknek; a legújabb kiadott irade-ra, melyben a nagyhatalmak nyomása folytán tagadhatatlanul szép ígéretek vannak téve, sem adnak semmit a herczegovinaiak, más eszről, s épen a keresztényeknek adani szándékolt kedvezmények híre a török lakosságban, mely századok által szentesített gyakorlat folytán ury jogairól semmi érít nem akar lemondani, — nagy izgatottságot keltett. — Egy becsi lapnak Kosztájnicából vett távirata szerint Bresiciana faluban a törökök a szultán reformirade-jának felolvására után feláztadok s példajokat kövtették Dragotinja mahomedán lakosai is. A bégek, spahik kijelentették, hogy az osztrák-magyar és muszka reformokat el nem fogadják, amíg csak egy török él a világon s küzdeni fognak életbeéptetésük ellen az utolsó csepp végig.

Andrássynak a kelet vulkanikus természetű földébe elvett reményeinek magya ily gyümölcsöket teremhet csak, s a békere a törökbirodalom homiokegyenest ellentétes érdekű és érzelmű keresztény és muzulmán lakói közt, kilátásuk alig lehet, míg a vizslyi csomagtú csupán a csalgéptű diplomácia fegyverével, s nem — miként azt a macadonai Nagy Sándor tette, karddal, s miként a felláztad keresztények öhájják, handzsárral — akarják megoldani.

A béke serpenyőjének felbillestésén nagyban fázdoszonk, különösen a szerbek, kik utabban a herczegovinaiakról mindinkább el-es magukra vonják a közfigyelmet. Napról-napra érkeznek a legnyugtalanítóbb hírek e kis országból, melyben anyira elharapóztak a communista tanok, mint — Oroszországot kivéve — sehoh Európában. Csak nem régeiben, mult hó 27-én is volt egy socialista lázadás Kragejvaczban, s hogy lesz több is, azt lehet következtetni a fenebb említett körülményekből.

A skupsina akárhány ülésében hangzotattak oly elveket és tanokat, melyeket a párisi commuue legutolsó tagja is bátran magáéna vallhatott volna. Pedig itt még a kis ország „színe java” volna együtt. S ha a nemzet képviselőházaának tagjai közt is vannak bívei e tanoknak, mennyire jó tájra akadhattak azok a szerb alsó néposztályok „si nyerseségű kérdé-lyeiben!?”

De nemcsak a communista tanok felburjánosása miatt, tarthatni a béke megarvásástól, hanem az ország kormánya által követett külpolitika sem olyan, mely csak némileg is biztosítana a békében maradásról.

Milan fejedelem, miatt egy részről Oroszország és Ausztria-Magyarország képviselői előtt a legbékésbb szellemben nyilatkozik, másrészlől Alimpius ezredet oly meghatalmaszással küldi Cetinjebe, a barzi kedvé fékezni már-már alig tudó feketehegyiek fővárosába, hogy ott Nikitával a két szerb fejedelemség közt a török ellen megindítandó háboruban egyetértő működést megállapítsa, s e végett minden, a közös actióra özve czélszerű intézkedést megállapítsan s szerződést köthessen. E meghatalmaszának — írják a K. N.-nek — legnevezetesebb két pontja: a 6-ik mely szerint siker esetében Bosznia, Szerbia, Hercegovina-pedig a Szutorinával együtt Montenegro kapná; — és a 9-ik pont, mely megállapítja, hogy a két szerződő fél egyike sem köthet a másik fél belevégzése nélkül sem békét, sem bármily kiegyezkedést, s hogy a harc a lehetőleg végtartarig folytatattatni. Ezekről Szerbia 50,000 aranyat, hatos Montenegro részére a felvéendő kölcsönből ugyanazon feltételek mellett, a melyek alatt Önnaga fogja azt feltenni. Végre a meghatalmaszás kiterjeszti figyelmét arra is, hogy bevédvő eredmény esetében az eszt megmagaróbbodott kézt szerb állam között bizonyos egyesség köthessen a „közös érdekek” alapján, természetesen aként, hogy a két fejedelem egyenjogúsága mindenben megővassék.

Lesz-e realis eredménye e küldetésnek, vagy nem? csak a jóvó fog megfelelni, a Risztics lapja azonban, az „Isztok” előre hirdeti a nagy eredményeket, melyek e küldetésit koszorzni fogják.

Szerbia mind e mozgalma azonban nemcsak mint szomszédokat, de közelebből is érdekelnek minket, a szerb írvadó egyéniségek remélik és oda igyekeznek hatni, hogy a délmagyarországi szerbek, ha az osztrák-magyar csapatok Szerbiába benyomulni szándékozának, fellázadjanak; ellenköz esetben legalább önkénteseket, s különösen pénzt, orvosokat, sebészeket és nőket küldjenek a sebesültek ápolására.

Különösen számítanak a volt horvát katonai végvidékre.

Nevezetes jelenség, írják egy belgrádi levélben a K. N.-nek, hogy Risztics organuma, az „Isztok” a keleti kérdést, melyet eddig mint az összes törökországi keresztény népek ügyét állított oda, most már tisztán szerb kérdésnek nevezi. Az eddig annyit emlegetett solidaritást a keresztények közt pedig csak azon feltétel alatt helyeshi, ha azok mind a szerb zászló körül sereglenek, természetesen a szerb érdekek bízostikasának kedvéért. Ily nyilatkozatokra ragadtatja magá a mértékellen öhüittség.

— A magyar fővárosb. Királynó ö felsége azon budapesti szűkölködni., kik utóbbi időben pénzsegélyért folyamodtak, 500

font engedélyezett. Az egyetemi könyvtár, melynek felállítását most folyik, még e hó folytatást fog adni a forgalomnak. A magyar irók és művészek társaságának vasárnap tartott évi közgyűlésén felolvastott titkári jelentés szerint jelenleg 278 tagja van, kik között 184 író, 74 művész és 30 műbarát. A társulat múlt évi bevételé 11,052 frt 2 kr, kiadás pedig 10,000 frt. Ugyanez alkalommal a tisztikar is újra választotta. A fővárosi iparosok körében vasárnap szini előadás tartott. A tiszta jövedelem szállított a kórházba, de életéhez kevés a remény. Mondják, hogy Schoppenhauer és Hartmann bölcsészeti könyveinek szenvedélyes olvasása zavarta volna meg agyrendszerét. Eltűnt a múlt heten egy szerencsétlenül hízó kis fia s még most sem tért vissza.

Vidék.

A „Debrecezi” levelezése. — Derecske, 1876. márcz. 6.

Vasárnap folyó hó 5-ikén délelőtt 11 órakor tartottak a derecskei izr. hitközségben bold. Deák Ferenc hazánkia emlékére, ünnepélyes gyásztiszteletet.

A sikerült és jól átgondolt gyászbeszédet Berman Lipót helybeli pap helyettes tartotta, ki élénk szívekben festé azon veszteséget, mely a hazát Deák Ferenc halála által érte, valamint számban tudta a bold. érdemeit kiemelni. A szép számban jelen voltak közül megemlíthető főtiszt. Eder János helybeli derék plébános ur. ki eme szép példájával sokat a más felekezethekben is utánzásra készítetett. Különben is főtiszt. Eder ur. náunk igen kegyelt egyéniség, ki baráti leereszkedése által nem kis népszerűsége tett szert.

M. J.

Vidéki hírek. Komárom és Esztergom közt az árvíz folytán lehetetlen a közlekedés. Új-Palotán november 8-tól, mártius 1-éig egyetlen hallozás sem történt. Huszon — írja a „K. N.” — Krausz Dávid nagyon óhajtott, hogy ha beválasztásuk a választmányi tagok közé. A választás megtörtént, a fű kimaradt és az apa emiatt megőrült. Nagy-Varadon Heppes Kálmán f. hó 19-én hangversenyt fog tartani. Bonnác Sándor csanádi püspök a magyarországi árvízáldozottaknak 500 frtot adományozott. A bekési járásbírósg sajtó és a szeghalmi j-bírósg területére f. évi április 1-től kezdve telekhatárviz ügyekben bírói hatáskörrel lesz felruházva. Szabolcs megye több községében a ronesól torokból uralg. Nagy-Kállán. — írja a Szabolcs. — közelebb egy batybúl rendeztetett, melyen csak a két személyből álló rendezőség jelent meg.

Színészet.

Kedden, márczius 7-ikén Halminé Mindszenti Kornélia asszony felléptével adott: „Szép Heléna” operette 3 szakaszban, zenéjét írta Offenbach.

Halminé Mindszenti Kornélia asszony, ki egykori színtársulatunk tagja volt, most egy néhány vendéjétekra eljött, hogy azon közönségek, melyek működése mindig köztetszésben részesült, több évi távollét után újra bemutatassa magát. Nem kissé voltunk meglepve, midőn a tegnapi előadás alkalmával tapasztaltuk, hogy nevezett vendégművésznőnk, a mily kedves játéka, époly csendő hangja, még ma is azon vonzerővel bír, mint birt akkor, midőn volt színtársulatunk művész tagjai közt foglalta el a helyét.

A „Szép Heléna”, sokkal smertebbet, semhogy arról bővebben kellene szólnunk: tagadhatatlan, hogy az előadásnak, melyben ugyan a szereplők egy nagy része nem a sugó után conversált, hanem rögtönzésekkel igyekezett hatást kelteni, s ezáltal félig meddél elrontani a darabot — mondjuk, az előadásnak fényoldalát — Halminé asszony közreműködése, szép színpadi alakja, énekesnőknél ritkán tapasztalható kifogástalan, helyes actiói, továbbá füde tisztá hangja, mely kellemes benyomást tőn reánk — képezte. A közönség zajos tapsokkal s kihívásokkal jutalmazta a vendégművésznő játékát.

Chalchas főpapot Timár személyesíté, kevés sikerrel, s itt önkéntelenül Foltényi jutott eszúnkba, a ki e szerepből, ez alkalból oly nagy szerűt teremtett. Páris és Menelaus személyesítői érdemeinek dicseretet, különösen Kiss, ki a spártai király rendkívüli együgyűségének feltűntetésében excellált. — Közönség szép számmal.

Az árvíz.

A legújabb tudósítások szerint a Duna vize tegnapi éjféltől 22 láb 9/16 hüvelykre emelkedett. A Duna felső vidékeiről érkezett táviratok még mindig a Duna áradását jelzik, amely körülmény, különösen a vízzel borított területek lakosaira nézve, már kétségbeesztő kezd lenni. Ó-Buda nagy része, valamint Új-Pest és a budai part mentében fekvő utcák és terek egy része is már csaknem 14 nap óta vízben állanak, s minden pillanatban várják a vízzel borított területeken fekvő házak összeledését.

A vidékekről is csak leverő híreket veszünk: Győr megyében már 13 napja, hogy a megye 55 községének határa vízben áll, s a mi még szomorubb, a vész nyomán a nyomor napról napra növekszik. A házak a vízzel borított községekben egyre omlanak, s a Győr városába menekülők egyre szaporodnak. Számuk a mai napig 1500-ra megy.

La c h a z á n szintén nagy a nyomor, s a mi legszomorubb, itt is főképp a legszegényebb osztály van sújtva. Mohács nagy veszélyben van, mindent azzalgy és pusztulás. Tolna, márt. 6. Jankovich kormánybiztos a „Debrecezi” zóhajó segítségével Bo-gyiszlón Tolna közelében a menekült embereket az erdőszékekben szedi össze. Eddig több, mint 100 családot hoztak Tolnára. Promontor, 9 óra. A vizállás 22 láb 3 hüvely.

Külföld.

Franciaországban a múlt napokban a kormány újraszervezése ügyében folytak az alkudozások. Perrier Kázmér jelentékeny reformjavaslatok feltétele mellett kész csak a cabinetbe lépni. Hogy a reformok alatt Perrier mit ért, azt a balközép legújabb manifestációja fejtegeti. A balközép erősen szervezett párt, egy része a senatusban, más része a képviselőházban foglal helyet, köztük számos befolyásos egyén. Nem szenved kétséget, hogy Perrier ur programja teljesen megegyezik a balközéppel. Don Carlos egész öröksége, melyet a spanyoloknak hagyott, a sok gyászos emléken, a kiontott polgárvérben s elpusztult falvakon kívül nem egyéb, mint két proclamatió. Mindkettőt Pauban írta; az egyik a hadsereghez, a másik a spanyolokhoz van intézve. A carlista hadsereghez „mint király és tábornok” beszéd s megdicsérei bősies magatartását, kifejezett vitáséget, mely csakugyan jobb ügyözött volna méltó.

Egyesült Államok. Nagy botrány történt Washingtonban, melyet általános nemzeti szerencsétlenség gyanánt tekint az amerikai sajtó. A congressus hadügyi bizottsága egy számvizsgálat alkalmával kihallgatta Marsh Caledont mint tanút. Marsh azt vallotta, hogy ő Belknap tábornok hadügyi titkár nevének 10,000 dollárt adott és 6000 dollár évjáradékot ígért, ha a hadügyminiszteriumtól egy postahivatalnok állomásra kineveztetik. Ez 6 évvel ezelőtt történt. Belknap neje azóta meghalt és Belknap elvette az elhunytak hűgát. Marsh határozottan részességgel vádolta Belknapot, ki szerinte személyesen átvette a pénzt a hivatalvárárlótól. Belknapé sietett kijelenteni a bizottság előtt, hogy ő az egyedüli bűnös, férje azonban tudott a dologról, Belknap tábornok szintén elfogadta a vádat és magára vállalta a felelősséget. Beadta lemondását és az egész ügyet elbeszélte Grant elnöknek, kire azt a benyomást tette Belknap előadása, hogy a tábornok aratlan és csak neje iránti tekintetből mondja magát bűnösnek.

Országgyűlés. — A képviselőház ülése márt. 7-én. — Elnök bemutatja az általános és a turkvei iparegyesület feliratát az öndülő vámtöröllet és a független jegybank felállítására, valamint a jövedelmiaóránylagos kivétele tárgyában. Harmadszor felolvastatik és végleg elfogadatik a változtatás. Tárgeyalatokat és új általánosságban, mint részleteiben elfogadottak a nagyszombat-szeredi látogatás, továbbá a bánrúre-nadási vasut engedélykormány nemely határozományaik módosításáról, illetőleg kiegészítéséről szóló törvényjavaslat, mire az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK. — A debreczeni kereskedelmi és iparkamarától. A nagyméltóságú m. kir. földmívelés, ipar- és kereskedelmügyi miniszteriumnak f. évi február 21-én 1458. szám alatt kelt közleménye folytán, értesítjük a kereskedő és iparos közönséget, hogy az eddig leginkább használt papír-alakok az osztrák-magyar monarchia mindkét felében következő 11 szabályszerű nagyságokkal határozottak pótolni:

Table with 2 columns: 1 szám, vagyis; 2 szám, vagyis. Lists various paper sizes in centimeters.

A számítás egységül és mint a papír beosztásának alapjául megállapított a rima = 1000 ivel, = 100 konczal, 100 ivel, = 100 füzet 10 ivel, = 200 réteg 5 és 500 réteg 2 ivel, mely beosztás ideiglenesen már 1876. január hó 1-én, véglegesen 1877. január 1-én lép életbe. A bélyegköteles üzleti könyvek, iratok és hirdetések szabályszerű ivagnysága a pénzügyi m. kir. miniszterium által az 1875. évi ápril hó 14-én 16.352. szám alatt kelt kórirat értelmében az 1867. évi január hó 1-től kezdve hasonlóképp az új métermértékekre idomítottatott át, és pedig: A bélyegköteles iratokhoz használandó papír meghatározott legnagyobb ivagnysága az eddig 252 bécsi négy-szög hüvelyk helyett 1750 négy-szög centiméternyi mértékűt nem haladhatja meg. A kereskedelmi és iparkönyvekre nézve a szabályszerű ivnek eddig 380, illetőleg 726 bécsi négy-szög hüvelyk helyett méterméreke, még pedig az 5 krnyi bélyegilleték alá tartozó könyveknél 5040 négy-szög centiméterekben állapított meg. Az 1 krnyi bélyegilleték alá eső hirdetések méterméreke az eddig 180 bécsi négy-szög hüvelyk helyett 1250 négy-szög centiméterben határozott meg. Debrecezen, 1876. febr. 28. A kereskedelmi s iparkamara nevében: Sesztina Lajos, elnök. Dr. Király Ferenc, titkár.

A főiskola imatermében ma délelőtt 10-1/12 órakor folyt le a főisk. igazgatóság által Deák Ferenc emlékére rendezett ünnepély. Az oratorium nagy termet teljesen megtelt a mindkét nembei díszes halgató közönséggel. Az ünnepélyt a főisk. énekkar nyitotta meg egy alkalmi énekek, mely után Géressy Kálmán főiskola tanár olvasta fel a nagy hazaférlt emlékszerződést. A nagy becsu beszéd, helyesebben értekezés, hazánk művelődési és alkotmánytörténeti nevezetesebb mozzanatait, melyek közüi be mintegy a Deák életének s politikai szereplésének kiválóbb mozzanatait s jellemzését, avatott kezekkel ecsegett. Az ünnepély, melyet Kölcsey Hymnusa-csal a halgatóság felmálusa mellett az énekkar általi emléklése zárt be, 1/4 12 órakor végződött.

Nyitl körölem Temesváry Lajos szin-igazgató urhoz! Azon alkalmából hogy Halminé Mindszenti Kornélia asszony jelenleg városunkban időzik, nem tartjuk időszerűtlennek a tek. szinigazgató ur figyelmét felhívni arra, hogy a mult szinidnyében közönségünk előtt oly közkedveltségűvé vált, de ez évben idáig nélkülözött „A ngot” című operettet, említtet vendégművésznő ittléte alatt s közreműködésével színrhoznai méltózt. Debr. 1876. márt. 8. Több színházlátogató és bérlo.

Adakozás. A budapesti árvíz károsult javára szerkesztésüknél legújabbban T. Valies Antalé asszony adakozott 5 o. e. frtot. Mely kegyeltes adományért a nyomorba jutottak nevében fogadják forró köszönetüket. Színházi hírek. Ugy értesültünk, hogy legközelebb „A esopus” című vígjáték fog szinpadunkon adani. Előre figyelmeztetjük a rendezőseget, miszerint a szereposztásnál a kellő tapintatosságot fejtsse ki, nehogy az eset álljon elő, mint a „Londoni kuldosok” szinrehozatalánál történt. Csabai Pálné negyven évi szinműködésének jubileumát e hó 16-dikán fogja szinpadunkon megtartani, mely alkalommal „A francia köztársaság” című harczias szin-játék fog adni. Előre is felhívjuk reá a t. színházlátogató közönség figyelmét. — D e b r e c z e n i l e á n y k é r ő k c z i m ű e r e d e t i népszinmű, melyet színtársulatunk egyik fiatal tagja A b o n y i G y u l a í r t, fog vasárnap, e hó 12-én szinrekerülni. B a c s ó L u j z a k i s s a s z s z o n y, mint örömmel értesülünk, jobban érzi magát, s legközelebb már fel fog lépni. Rendőri hírek. Három valának ezek is — mint vitéz Háy ur meséjében — kik tegnap este, egy rendre felgyelő biztost megtámadtak, s fegyverrel östszétverte ütlegelni kezdtek. Sikerült azonban mindhárom atyafit a kapitánysághoz bekiecsni, a hol is 8-8 napi fogságra ítöltek.

Hirdetés. A Nagyváradon állomások második hontól lovas ezred részéről, mely az új laktanya elkészítével ide, városunkba át-helyeztetik, közzírre tételük, miszerint felvé-

hínt s így már legközelebb folyó évi április 24-én 30 darab lovat fog vállalkozóknak kiadni. Felhívattuk ennelfogva egy helybeli, mind vidéki vállalkozót, hogy a kitétt határidőig nevezett ezred parancsnokságánál jelentkezni sziveskedjenek.

Husárok a helybeli mérésárokok által f. évi márt. 8-15-ig megállapított s a hatóság-nál szabályszerűben bejelentett szarvasmarha husárok felől. — Baisay Gábornál hav. u. 1442. és csapó-utca 358. sz. székében 1 kilom. husára 42 kr. — Rosenberg csapó 337. — Bözserményi István, piacz 1-8 és 2-ik és péterfia utcai székében 46 kr. — Minden többi mérésároknál pedig 44 kr.

Az „Othon” szépirodalmi és ismeret-terjesztő havi közlöny márcziusi füzeté megjelent és szerkesztőségünkhöz beküldetett. E folyóiratot ismert nevű írónk Szana Tamás szerkeszti, s minden füzeté a legodonosabb, a legkifőnőbb tartalommal jelent meg. Közöl a mostani füzetnek tartalmát: A kakukos óra (beszélés) Kazár Emittől. — Sisyphus (költemény) Torkos Lászlóttól. — Egy női Nárcisz (művelődéstörténeti rajz) dr. Molnár Antaltól. — A bragani közlő (költemény) Thyá Kálmántól. — Tóth Ede. — Irodalmi szemle. — A földmívelési ára egyedévre 2 ft, egyes füzet 70 krajczár.

Tarkaság. — Erdékes. Párisban a héten tartott meg a nagy opera báija. Részt vettek benne 5000-er. Az álarcszokat csupán 2000 kocsi szállította a bál helyére s a tiszta jövedelem 84,000 frank volt. Ez már aztán bá!!! — Honnan van az az — kérdé egy bizonyos úri ember tegnap — egy másiktól — hogy a színészek többnyire baloldaliak? Onnan felelé amaz — mert a színészek nem felülről, hanem alulról sugnak.

Meunyerbe került az ált. a m a k a b é c s i v i l á g k i á l l i t á s. Az osztrák kereskedelmi miniszter által az osztrák képviselőházhoz benyújtott mérleg szerint az 1873-diki bécsi világkiállítás összes költségei 19,123,273 fra rugtak, ezzel szemben a belépti díjakból, térbéreköl stb. bevételét összesen 4,256,349 ft, és így mutatkozik kiadási többlet 14,866,924 ft, vagyis más szóval éppen ennyibe került az államnek a világkiállítás, mely öríási összeg egy jelentékeny részét nekünk is meg kellett fizetnünk.

Bécsi tőzsdé márt. 8. (Távirati tudósítás.) Ezüst 101.75; cs. arany 5.39 1/2; Napoleonarany 9.17 1/2.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

MOLL Seidlitz-pora. Csak akkor valódi, Csak akkor valódi. Valódi minőségben kapható az X-szel jelölt cségeknél. A legmegbízhatóbb önségélyő szeró a ezenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladánál, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések fejt., fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rákfekélyek, úszók, szomgyuladás, mindennemű benuulás és sérülés stb. stb. ellen. Uvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é. Valódi minőségben a t-tel jelölt cségeknél. Dorsch-halmáj-zsírolaj. Ezen halmáj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é. Valódi minőségben a *gal jelölt cségeknél. MOLL A., Tuchlauben, nächst dem Bazar Wien. Raktárak: Debreczenben (x) Göllt Ferd. gyógyszerész. (x) Dr. Rothschnek Emil gyósz. (x) Vecsey Viktor gyósz. (x) Mihalovics István gyósz. (x) Fehérgyarmat. (x) Balika Károly gyósz. Hajdu-Böszörmény. (x) Nagy Károly gyósz. Kisvárd. (x) Balkányi F. Mándok. (x) Türk J. A. gyósz. Miskolcz. (x) Mayer R. gyósz. (x) Pastenier Ferencz. Nyiregyháza. (x) Firscher Gyula gyósz. Nyirbakt. (x) D. Kohányi gyósz. Szolnok. (x) Horánszky István gyósz. T. Ujlak. (x) Rojko Viktor gyósz. Zilah. (x) Weisz Samu gyósz. 67 2-100

Haszonbéri hirdetés.

A nagyméltóságú vallás és közoktatási magy. kir. miniszterium folyó évi február hó 19-én 1547. szám alatt kelt rendelete alapján, a püspökladányi vallás alapítványi uradalomhoz tartozó Hevesmegyében fekvő „Ecség” pusztának IV. számú 4190 hold kiterjedésű és gazdasági épületekkel ellátott részlete f. évi november hó 1-től kezdve 18 egymásután következő évre zárt ajánlatok után bárbe adandó. A bérleti szándékozók ezennel felhivatnak, miszerint bélyegzett és 4190 frtnyi bálnompénzzel ellátott ajánlataikat, melyekben a beígérendő haszonbér összege számmal és betűkkel tisztán kiírandó, folyó évi április hó 30-ik napjának déli 12 óráig a czeplédi köz-alapítványi ker. főtisztéghoz annál is inkább benyujtsák, mivel későbbi ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A bérlek közötti szabadválasztás a miniszteriumnak fentartatik. A bérleti feltételek az alulírott ker. főtisztégnél megtekinthetők. Czepléden, 1876. márczius 4-én. Tost Gyula, ker. főtiszt. 74 2-3

Csakis e hó 15-éig

tart a végkiarulás az Adler L. kereskedésében, piacz és szép utca szegleten, Boda János ur házában; — ezen kitétt határidőig a legjutányosabb áron kaphatók legjobb minőségű divatczikkék; valamint az összes bolti felszerelvények szintén eladó. Egyszermind köztudomásra hozatik, hogy Széchenyi-utczán a postaházban alantírottnál három szobabeli butor különböző képekkel egyetemben szabadkézből eladó. Értekezhetni eziránt tulajdonossal. ADLER L. Széchenyi utca postaház.

Eddig még nem létezett!

Valódi hajfonadékok, ezeltől 5 frt 80 kr. — most csupán 1 ft 40 kr.; teknőcz csontból készült hajfésűvel együtt: 2 frt. Továbbá, gyapju-szővetű tavaszi nagy kendők (kézi munka), mindenféle színben 5 frt. Ugyan ilyen szövetű fejrevaló kendő 1 ft 50 kr. Hajfonadékok, hajminták szerint pontosan utánvét mellett is küldetnek. Fanny Wasserburger Bécs II. Schiffamtsgasse nr. 5. 57 3-?

Mandl Ignác

előb: P. MAYER FARKAS borkereskedése piacz-utca Nánássy-ház 2137-dik szám alatt, szolgál a legjobb közönséges új- és őrmelléki-bakar asztali borokkal, budai, sashegyi, egri és vőszaiul vörös borokkal, palacz-, itcze és akó-számúra; — továbbá, kitűnő tokaji borok, a legjobb bel- és külsődi csemegeborok, francia és magyar pezsgőkkel a legjutányosabb árt. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 27 38- 72 2-3

A debreczeni szesz és sajtolt élesztő gyártmányainak árjegyzéke.

Egy liter magas foku szesz (melyből két liter jó pálinka készíthető) — ára 24 kr. Egy liter tiszta gabnapálinka ára 14 kr. Egy fél kilogramm finom (export) kivitelű sajtolt élesztő ára 40 kr. Egy fél kilogramm jó sajtolt élesztő ára 30 kr. Egy fél heotoliter tengeri moslék, (marha és sertés hizlálására), — ára 10 kr. Megrendelések helyben és vidékre elfogadtnak és pontosan teljesítetnek, a főraktárban nagytemplomté 339. sz. a. 391 14-?

Hirdetmény.

Bereg megye nagylónyai határban 603. holderdő, legelő és esetleg makoltatás folyó évi mártius 1-től három évre haszonbérbe adandó. Bővebben értekezhetni Sváiczter Géza urral Nyir-Bátorban. 62 2-3

Hirdetés.

A külső vásártéren 150,000 téglá fedél és stukturfa, vas ajtók és ablakablak, ugyszintre faajtók és ablakok, bolti tartályok, eladók. — Értekezhetni felölle. Özv. Várady Istvánnal Vecsey-ház. 72 2-3